

BIODINAMIČKA POLJOPRIVREDA

Inovativna poljoprivredna proizvodnja s dodanom vrijednošću

mr. sc. Dijana Posavec, ravnateljica Centra dr. Rudolfa Steinera

centar
dr. Rudolfa Steinera

18. listopada 2018.
Sajam hrane i zdravog življenja
Zagreb

DR. RUDOLF STEINER

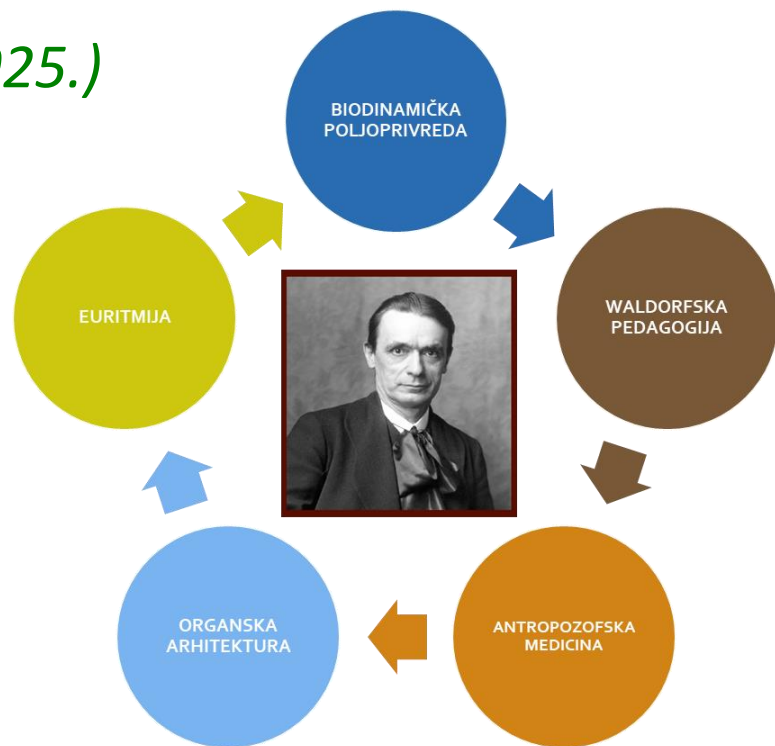
- priča o čovjeku koji mijenja svijet. na bolje.

- Rođen 27. veljače 1861. godine u Donjem Kraljevcu (Međimurska županija).
- U veličanstvenom opusu od **365 knjiga**, članaka i preko **7500 predavanja**, dr. Rudolf Steiner predstavio nam je svoja **učenja...na pretpostavci da iza bilo koje fizičke forme postoji duhovna pozadina i to je znanstveno dokazao!**

Genij svoga doba (1861.-1925.)

Rodna kuća dr. Rudolfa Steinera u Donjem Kraljevcu

centar
dr. Rudolfa Steinera

Centar dr. Rudolfa Steinera osnovan 2007. godina kao javna ustanova od osnivača: Međimurske županije i Općine Donji Kraljevec.

DANAS: Nacionalni centar za biodinamičku poljoprivredu RH koji surađuje sa Ministarstvom poljoprivrede, Ministarstvom turizma, školama i znanstvenim institucijama, županijama, gradovima i općinama, provodi nacionalne i međunarodne projekte...

CILJ: strateški cilj Centra je da postane vodeći edukacijski i certifikacijski centar **praktične** biodinamičke poljoprivrede u suradnji s IBDA (International Biodynamic Association)

MISIJA: širenje znanja, iskustva i prakse o biodinamičkoj poljoprivredi kao **poljoprivredi budućnosti**, te senzibiliziranje i edukacija potrošača o vrijednosti i kvaliteti biodinamičke hrane!

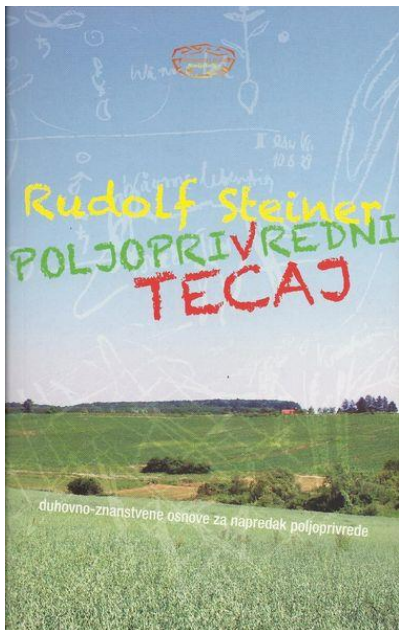

BIODINAMIČKA POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA

sustav organske poljoprivrede koji prepoznaje biološke i kemijske vrijednosti tla i odnosi se prema farmi kao živom sistemu koji stvara zdravo živo tlo!

- Biodinamičku poljoprivredu kao koncept održivog gospodarenja koja prati prirodne ritmove, dr. Rudolf Steiner predstavio je svijetu na predavanjima u Koblerwitzu **1924. godine pod nazivom „Poljoprivredni tečaj“**.

demeter

Biodynamic Quality

PRVA CERTIFICIRANA PROIZVODNJA U SVIJETU!

- Demeter certifikat s **90-godišnjom tradicijom**, jamči da je proizvod dobiven po visokim načelima biodinamičke proizvodnje i prerade, kao i po strogim propisima za organsku/ekološku proizvodnju
- Kod hrane označene markicom **Demeter** dozvoljena je uporaba samo 13 dodataka.
- *Usporedba: *Konvencionalna - **350** dodataka   *EU ekološka - **47** dodataka*

Više na: <http://www.demeter.net/>

INOVATIVNA POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA S DODANOM VRIJEDNOŠĆU

BIODINAMIKA U PROIZVODNJI, PRERADI I PRIPREMI

BIODINAMIČKO GOSPODARSTVO

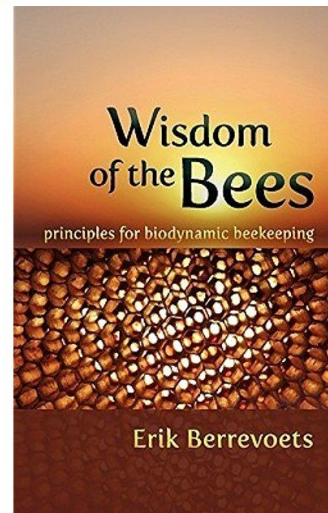
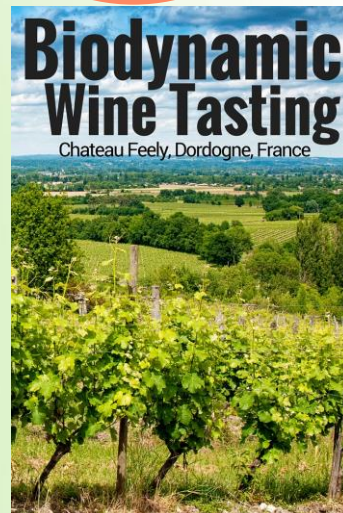
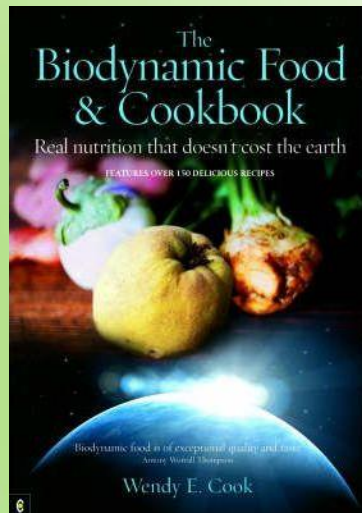
u skladu je sa prirodnim ritmovima, dok se cijelo gospodarstvo obrađuje kao živi organizam

BIODINAMIČKO GOSPODARSTVO

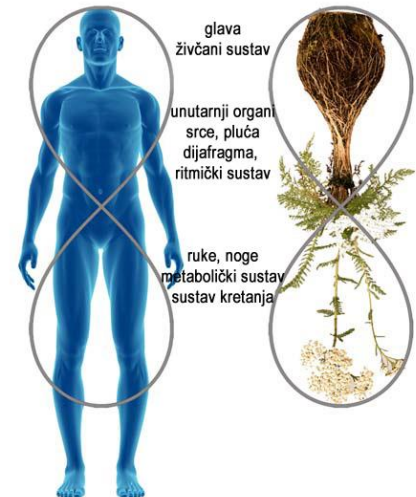
odgovorno za održavanje vlastitog života i vitalnosti bez unošenja inputa izvan gospodarstva

BIODINAMIČKO GOSPODARSTVO

jedno od najviših oblika održivih, ekoloških farmi

uzgoj
žetva kompost
zelene trgovine
Rudolf organska hrana
Steiner zdravo tlo
metode povrće zdrave biljke
bez pesticida
čista zemlja organska masa pripravci
eko, sjetveni priručnik
voće prirodna gnojiva
biljke biodinamičko imanje
poljoprivredni tečaj živa hrana
prirodni ritmovi čista zemlja
sjetva demeter
zdravlje BD preparati
vrtlarenje humus
biodinamička poljoprivredna
proizvodnja samoodrživo imanje
priroda
ekološka proizvodnja
organsko
holistički pristup

TRENDOVI EKOLOŠKE POLJOPRIVREDE HRVATSKE I SUSJEDNIH ZEMALJA

	Austrija	Hrvatska	Slovenija
POVRŠINA, ukupno (ha)	571.584,5	93.593	43.579
Udio ekološke proizvodnje (%)	21,9	6	9
Broj proizvođača	24.213	3546	3513
Vrijednost maloprodaje (mil EUR)	1514,6	99,3	48,6
Očuvana izvorna kolekcija (ha)	Nema podataka	7,6	13.238

2015. godina – izvor: FIBL statistika

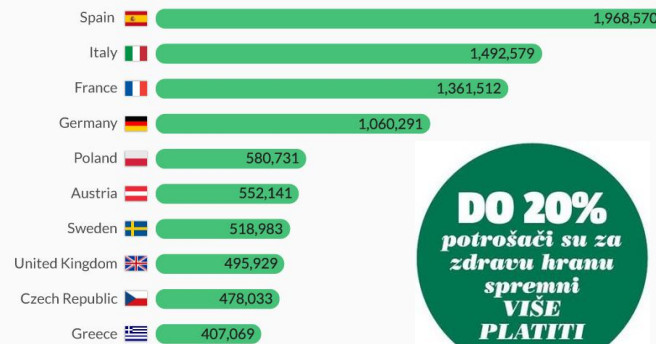
- Trend **rasta potražnje** tržišta u 2015. godini i dalje je brži od rasta ekoloških poljoprivrednih površina. Međutim, ohrabrujuće je da je područje ekološke poljoprivredne proizvodnje raslo brže nego proteklih godina.
- Vrijednost **globalnog tržišta ekološke hrane** iznosi **45 milijardi eura**, dok je vrijednost **europskog tržišta ekološke hrane** oko **21,5 milijardi eura**.

SVJETSKI TRENDovi U PROIZVODNJI I POTRAŽNJI ORGANSKE HRANE

Europe's top nations for organic farming

Total organic farming area in EU countries in 2015 (ha)

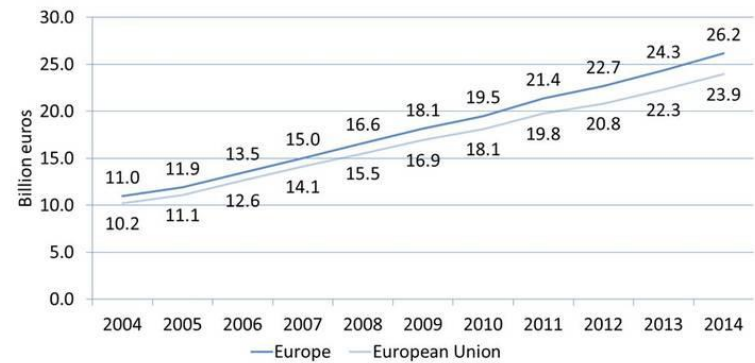
**DO 20%
potrošači su za
zdravu hranu
spremni
VIŠE
PLATITI**

© StatistaCharts Source: Eurostat

indy100 The INDEPENDENT statista

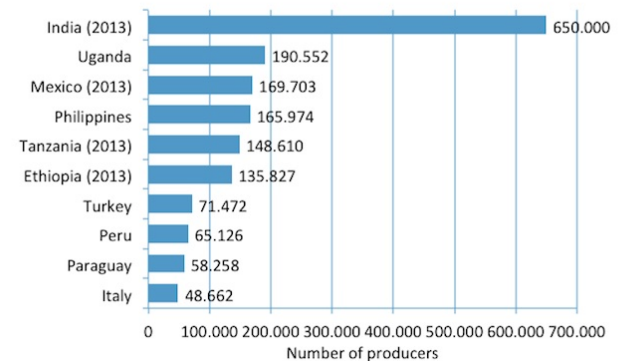
Europe and European Union: Market development 2004-2014

Source: FiBL-AMI Surveys 2006-2016, OrganicDataNetwork Surveys 2013-2015

The ten countries with the largest numbers of organic producers 2014

Source: FiBL survey 2016

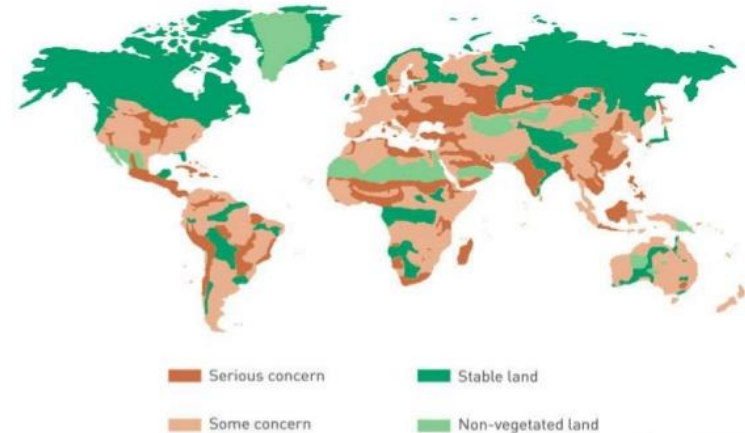
FiBL www.fibl.org

IFOAM
ORGANICS
WORLDWIDE

SKRIVENI TROŠKOVI U POLJOPRIVREDI

DEGRADACIJA TLA

Areas of concern for soil degradation

Source: WRI/UNEP

- Cijena koju plaćamo za hranu zapravo **ne uključuje 50% troškova** koje ista uzrokuje. Također pravu cijenu hrane plaćamo 3 puta: - kroz cijenu koju plaćamo na blagajni, - cijenu koju plaćamo kroz porez, - kroz cijenu zdravstvenih usluga.
- Usprkos stereotipnom vjerovanju da je „domaće najzdravije“ zabrinjavajuće činjenice govore da je **RH među najintenzivnijim korisnicima mineralnih gnojiva po hektaru obradive površine u EU, a da istovremeno prinosi padaju.**
- Ekološka poljoprivreda je rješenje jer je bolja za prirodu i okoliš, a njeni okolišni troškovi dva puta su manji od konvencionalne proizvodnje.

PRIMJERI NAŠIH DOBRIH PRAKSI

- **Kratki lanci opskrbe** - ponuda domaće ekološke i biodinamičke hrane: terme Sveti Martin, restoran Bernarda Varaždinske toplice, restoran Međimurski dvori, Hotel Castellum,...
- Formiranje **saveza udruga biodinamičkih proizvođača**
- **Cesta biodinamičkih proizvođača**
- **Edukacije i radionice** na biodinamičkim imanjima
- Izrada i distribucija **biodinamičkih pripravaka**
- **Označavanje BD proizvoda oznakom:**
proizvedeno po preporukama centra dr. Rudolfa Steinera
- Projekti biodinamičkih školskih vrtova
- Pilot projekt: upotreba **BD hrane u dječjim vrtićima** grada Čakovca
- Edukacije i radionice na biodinamičkim
- **Zagrebački biodinamički gradski vrtovi**
- **Inicijativa za stvaranje mreže zaštićenih područja RH s ciljem upotrebe 0% zaštitnih sredstva i mineralnih gnojiva** (npr. proizvodnja hrane na prirodan način u Istarskoj županiji)
- **Provedba međunarodnog projekata revitalizacije humusa u tlu**
- **Izrada operativnih planova za biodinamičku poljoprivredu**
- ...

centar
dr. Rudolfa Steinera
PROIZVEDENO PREMA PREPORUKAMA

TERME SVETI MARTIN U SURADNJI S CENTROM RUDOLF ŠTEINER I LOKALNIM BIODINAMIČKIM OPG-OVIMA SA ZADOVOLJSTVOM VAS POZIVAJU NA OTVORENJE

BIODINAMIČKOG TJEDNA

U TERMAMA SVETI MARTIN

RESTORAN LE BATAT
13.11.2017. U 12H

PROGRAM:
LJUVORNA RIJEČI ORGANIZATORA
KRATKO PREDAVANJE O RUDOLFU ŠTEINERU
ŠADNJA DRVEĆA U BUDUĆEM BIODINAMIČKOM VRTU KAO TEMELJ I POČETAK PROJEKTA
DOMJENAK I DRUŽENJE

Rudolf Steiner

LIFECLASS
CENTAR
Rudolf Steiner

UTJECAJ BILJAKA NA DOBROBIT ORGANIZMA LJUDI

by *Rudolf Steiner*

Poznati antropozof, pisac, arhitekt,
pokretač Waldorfske pedagogije i
biodinamičke proizvodnje.

Rođen 20 kilometara od
Terma Sveti Martin

Suša ubija humus! U Slavoniji će umjesto pšenice nicati sudanska trava i gradovi !

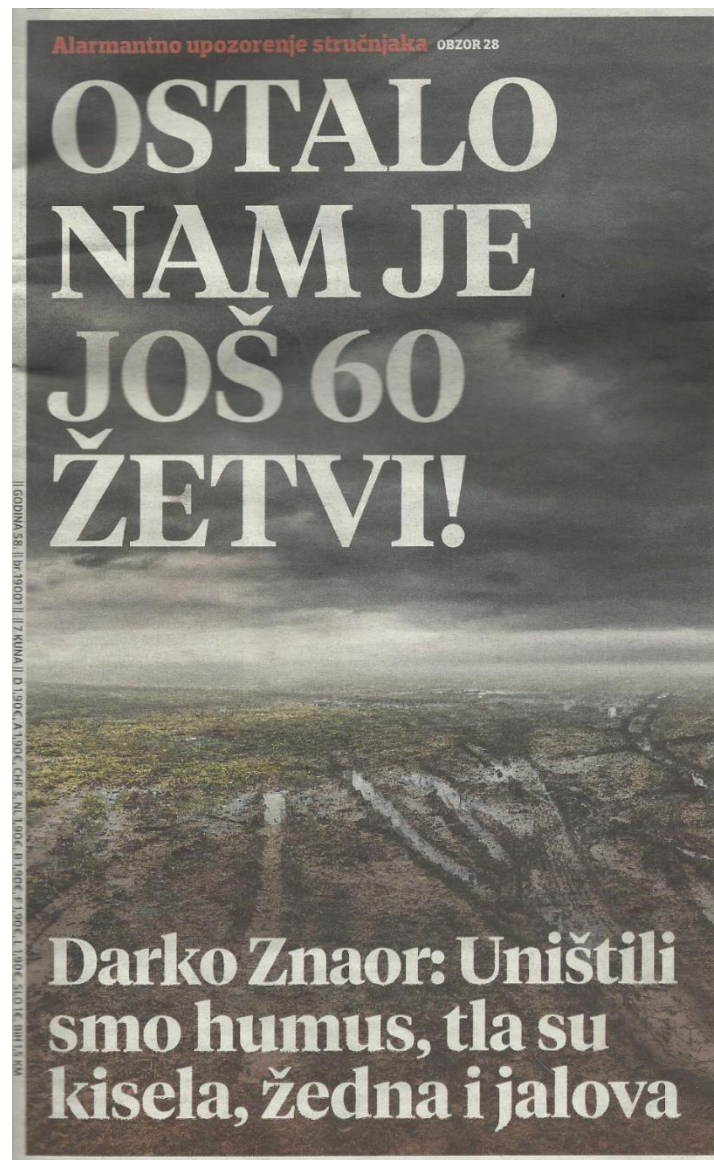
Večernji list, 14. listopada 2017.

ZVONO ZA UZBUNU

ZNANSTVENICI ZAPREPAŠTENI NAKON ŠTO SU SE, 40 GODINA NAKON PRVOG POSJETA, VRATILI U PRAŠUMU KOJU SU ISTRAŽIVALI 'Malo je reći da smo u šoku'

Jutarnji list, 16. listopada 2018.

Večernji list, naslovnica
17. prosinac 2016.

CAN ORGANIC FARMING FEED THE WORLD?

Actually, it may be the only thing to **SAVE** the world

Hvala na pažnji!

*„Sigurna sam da će jednog dana poljoprivredne prakse koje uništavaju tlo, dokidaju bioraznolikost i dovode u pitanje održivost prehrambenog sustava u budućnosti smatrati barbarskim činom”,
Jadranka Boban Peić (BioVega d.o.o.)*

mr. sc. Dijana Posavec, dipl.ing.
Centar dr. Rudolfa Steinera
Prvomajska 4, Donji Kraljevec
<http://centar-rudolf-steiner.com>
e-mail: info@centar-rudolf-steiner

centar
dr. Rudolfa Steinera